

UJVIDÉKI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egész évre 18 korona
 Negyedévre 4 K 50 f.
 Egy hónapra 1 K 80 f.
 Egyes szám ára mindenütt 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.

Megjelenik
 hétfő kivételével mindennap.
 Telefonszám 180.

Az üllő vasa

szilárd marad, akárhogy hullanak rá minden oldalról a pöröly-ütések. Francia lap írja ezt rólunk, mikor kritikát mond a két-éves háboru után erőnkörl. Egy álom tehát ismét elszáll, széjjel-szakít a vihar újra egy irázist, amellyel ellenségeink megrohantak a küzdelem kezdetén.

A monarchia tehetetlenségére és a gyöngeségére alapították egyrészt megsemmisítésünk tervét és az olasz árulás harci rajdója a Bécsig való katonái séta hazugsága volt. A térkép mutatja, hogy kinek az erői szilárdabak és a francia kritikában rejtőzködő siránkozás a fokmérője a csalódnak, amely ellenségeinket kezdi józanabb mérséklet és megfontolás útjára vezetni. Az üllő és a pöröly hasonlata sok keserű csalódás és véres vereségek tanulságainak izzó fájaldalmában született és amikor a pöröly hasztalan veri az üllőt, a kipattanó szikrák pillanatnyi világossága mögött már a fáradt népek elkedvetlenedése látszik.

A történelmi pöröly kezd lassan kezünkbe jutni és ahogy a híreket olvassuk, amik a poklok lángjaiban égő harcterekről jönnek, egyre erősebb a reményünk, hogy mi kerülünk a vérvesztésben elfáradó támadók fölé.

Az angol-francia nagy offenzíva siralmasan omlik össze a germán erő feszülésén. Északon már megállt a nagy orosz roham és seregeink újra szembefordulva a megfogyatkozott tömegekkel, lépéstről-lépésre vivják vissza a feladott területeket. Lent a görög határ mentén új támadásba fogott a bolgár és német erő és a támadás első lendületében már visszafelé röptül védettebb várai közé a minden antantbeli seregekből összerótt ellenséges erő. Hogy Románia nyugton marad és kardját nem vonja ki hüvelyéből, azt kell hinnünk, hogy erőinknek feleslegei vannak, melyek vissza tudnak tartani lesben várakozókat kalandok örületeitől.

Az üllő állta a nehéz pörölyök ütését és lassan, lassan elfáradnak a karok, melyek a súlyos vasat ütésre emelték. Hányszor kell még megismétlődnie a meseének, amíg lehull végkép a pöröly és a gyűlölet izzásig szított tüze elalszik a vér és köny dusan fakadó esőjélt? Amikor üllő és pöröly vasa egybeolvad, hogy új munkához, a romok felett új világ építéséhez adja erjét...

Höfer mai jelentése.

Budapest, augusztus 24.

(Hivatalos.) OROSZ HARCTÉR: Néhány kis előtéri vállalkozáson kívül sem Károly főherceg, lovassági tábornok hadererőinél, sem Hindenburg vezértábornagy arcvonalán nem történt jelentős esemény.

OLASZ HARCTÉR: A fassani-alpok nyergének és a Fragnoió-völgy mindkét oldalán levő magaslati állásainkba heves lövetése után az olaszok a Coltorondo-Cima di Cece arcvonal ellen több támadást intéztek, amelyeket visszavertünk. Egyéb jelentős esemény nem történt.

DÉLKELETI HARCTÉR: A Wojusa alsó folyásánál csatározások.

Höfer altábornagy,
 a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés.

Berlin, augusztus 24.

A nagyfőhadiszállás jelenti :

NYUGATI HARCTÉR: A Sommetól északra tegnap este és éjjel az ellenségnek újabb erőlködéseit meg-hiúsítottuk. Az angolok támadásait ismét a Thiepvál és Pozieres között előrehajló iv ellen, valamint Guillemont körül állásaink ellen irányították. Maurepas mellett és különösen e helységektől délre nagy francia erőket részben komoly harc után visszavertünk. A Maastól jobbra a Thiaumont-Fleury szakaszon, a Chappitreben és az erdős hegységeken az ágyuharc hevessége délután lényegesen fokozódott. Többszörös francia támadások Thiaumont erdőtől délre összeomlottak. Az utóbbi napokban Bazentin és Peronnestől nyugatra légi harcban Picheboarg és Labassee vidékén elhárító tűzünkkel leszedtünk egy-egy ellenséges repülőgépet.

KELETI HARCTÉR: Eltekintve orosz előcsapatok ellen irányuló sikeres kisebb vállalkozásainktól, melyeknél foglyokat és zsákmányt szállítottunk be, lényeges jelentenivaló nincs.

BALKÁN HARCTÉR: Az Ostrovó tótól északnyugatra emelkedő magaslatokon a szerbek a bolgár támadással szemben még ellentállást fejtenek ki. Támadásaik Dzemaft ellen meg-hiúsultak. Az ellenség táborából származó és szerb, francia vagy angol sikereket említő összes jelentések, amelyek akár az itt említett, akár a Vardar, vagy a Struma melletti harctérre vonatkoznak, merő koholmányok.

A legfőbb hadvezetőség.

Vilmos császár távirata
 a Deutschland hőséihez.

Berlin, aug. 24.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Vilmos császár a bremai Ozean Rederei Gesellschaifhoz a következő táviratot intézte :

Szibből jövő örömmel fogadtam épen most jelentésüket a Deutschland kereskedelmi tengeralattjáró szerencsés hazaérkezéséről. A társaságnak, a hajóépítőknak, a König kapitány vezetése alatt álló vitéz tengerészeknek legjobb szerencse kívánataimat küldve, fenntartom magamnak azt, hogy kitüntessem őket azokért a szolgálatokért, amelyeket tettek a hazának. Vilmos.

Lord Cecil
 a Balkánhelyzetről.

London, augusztus 24.

(Magyar Távirati Iroda.)

Lord Cecil az angol alsóház mai ülésén a következőleg nyilatkozott a Balkán kérdésről :

Azt hiszem a Balkán helyzetre a Szalonikiban megkezdett katonai operációk lényeges befollyással vannak. Ami a görög kormánnyal szemben való magatartásunkat illeti, kénytelenek voltunk vele szemben bizonyos követeléseket támasztani, amelyeket Görögország el is fogadott. Zaimis oly ember, kinek nagy befolyása van és általában a görög kormányhoz való viszonyunk kielégítőnek mondható.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, aug. 24.

(A Ujvidéki Hirlap tudósítójától.)

Nem kell hozzá információ, felesleges a beavatottság is: aki a folyosót járta a nagy ülés alatt reggeltől éjfélig, tudja, hogy a legnap nap impozáns erőfeszítéseivel végeszakadt az ellenzék aktivitásának. A nagy politikai szenzáció kibombant, lángolt egy ideig, aztán elfüstölt. Mára nem marad belőle egyéb, csak az elmékedés szabadsága, amivel az adójavaslat részleteinek tárgyalása során bőven élhetne mindenki, ha már tegnap nem formálódott volna róla meglehetősen általános vélemény.

A tegnapi viharos ülés után ma teljes a csönd a Házban. Negyed tizenegy óra után, amikor már az ülésnek meg kellene kezdődnie, mindössze négy képviselő van a Házban: Beöthy Pál elnök, Apponyi Albert gróf, Kobek Kornél és Csermák Ernő. Rajtuk kívül más senki, úgy hogy az egész Ház ebből a négy lélekből áll.

Beöthy Pál elnök az ülést háromnegyed 11 órakor nyitja meg, 31 képviselő van jelen, továbbá a miniszterek közül Teleszky, Harkányi és Balogh Jenő. A formáságok elintézése után átternek az adójavaslatok részletes tárgyalására.

Esterházy Móric gróf kéri, hogy ne vegyék fontoskodásnak amiért az elnökséghez fordul, hogy üdvözöljék a német birodalmi gyűlést abból az alkalomból, hogy kereskedelmi flottájuk egyik rendithetetlen és nagyszerű tagja, a Deutschland sértetlenül német kikötőbe jutott. Ez nem csak a német kitartás, bátorság és tudás jutalma, hanem memo mento is Angliával szemben, a melynek flottájának kordonát másodsor törí át ugyanaz a német kereskedelmi hajó.

Beöthy Pál elnök köszöni Esterházynek, hogy az ő aharatlan mulasztását pótolta s kéri, hogy a Ház egyhanguan határozza el az üdvözlést. (Eljenzés.)

Ezután Esterházy Móric gróf, majd Bródy Ernő módosításokat ajánlanak az első szakaszhoz.

Az ülés folyamán is a jövődelmi adójavaslatot tárgyalták. A részletes vita eljutott a 11. szakaszig. Minden szakasznál több felszólalás történt és a pénzügyminiszter több módosítást fogadott el. Különösen élénk volt a vita a 10-ik szakasznál, amelynél a gyermekhalandóság

leküzdéséről tárgyaltak. Apponyi kiemelte a társadalom fontos feladatát, amely a népesedés kérdésében reá vár.

Este 8 órakor a Ház félbeszakította a vitát és az elnök indítványozta, hogy a Ház holnapi ülésén a mai napirendet folytatólággosan tárgyalja.

Andrássy Gyula gróf kérdezi az elnököt, hogy nyilatkozzék, mielőtt állást foglalna a napirend indítványával szemben, vajjon szombaton lesz-e ülés?

Beöthy elnök a képviselők padsorából válaszol és kijelenti, hogy ha az adójavaslat addig nem ér véget, akkor a Ház szombaton is ülésezi fog.

Andrássy nem érti, hogy a kormány miért siettetni annyira a munkát, amikor az ellenzék fokozott kötelessége az ellenőrzést teljesíteni. Nem lehet érvelni azzal, hogy a katonaképviselők vissza akarnak menni a harctérre, méltányolja a katonaképviselők hősiességét, de bátrán mondhatja, hogy a Házban fontosabb feladat vár rájuk, mert a hadsereg meglehet nélkülük is.

Tisza István gróf abból a tényből, hogy ezidén már öt ülészak volt, nem lehet lázas sietségre következtetni. A technikai szempontok fontosak és az adójavaslatokat mielőbb le kell tárgyalni, hogy azok előkészítése idejékorán történhessék meg ami a közönség és a pénzügyi hatóságok érdekében van. A kormány nem korlátozza az interpellációs jogot, tegnapi is a tanácskozási időt 3 órával rövidítették meg, hogy előbb térhessenek át az interpellációra. Nem akar e felett vitatkozni, de azért az interpellációknak mégsem kell 2 óras beszédekét mondanok.

Apponyi Albert gróf kérdezi, hogy ha holnap indítványt nyújtana be, hogy szombaton interpelláció nap legyen, az indítvány elfogadása esetén ezen a szombaton lehet-e már akkor interpellációt előterjeszteni?

Beöthy Pál elnök: A házszabályok szerint csak a szombati ülés végén tárgyalnak az indítványt és határozza felette a Ház.

Károlyi Mihály gróf kifogásolja, hogy most heti 5 napos ülések mellett naponta 8 óras ülések vannak, holott elegendő volna 5 órára redukálni.

A Ház elfogadta az elnök napirend indítványát.

Orosz hivatalos jelentés.

Sajtóhadiszállás, aug. 24.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

(Augusztus 21-éről.) Nyugati arcvonalunkon a harcok a Stochodnál és Cerevisce körül tovább folynak. E vidéken 18-án és 19-én 16 tisztet, 1350 fő legénységet fogtunk el és 1 ágyút és 18 gépfegyvert zsákmányoltunk. A Madvornától nyugatra levő részen előőrseink sikeresen előnyomulnak és több magaslatot megszállottak. Kuti irányban megszállottak Jablonicát és további néhány magaslatot Kutitól nyugatra.

Vadászati jog és hadimunka.

Amikor a turjai jegyző vadászni akar.

Szomorú közigazgatási kórkép.

Turján történt. Ha nem is mondanók, mindenki aki az alábbi esetet elolvassa, ugyanis nyomban eltalálja, hogy Turja a Bácskában van.

Belyanszky Alexa turjai lakos, félszemű, gyenge testalkatu. Hetven hold birtoka van, amelyet maga munkál meg. Egyetlen szervenvedélye a vadászat, amiért is: ki akarta bérelni a turjai község tulajdonát képező vadászterületet, melynek vadászati joga most nemrég lett szabaddá. De nagyon elcsodálkozott, amikor érdeklődésére megtudta, hogy a vadászterületet Ivanits Szvetozár községi jegyző, minden pályázat mellőzésével 100, azaz egyszáz koronáért kibérelte. Még pedig a községtől. Vagyis a jegyző volt a bérbeadó és a jegyző volt a bérlő.

Amikor így szépen megegyezett önmagával, idillikus nyugalmát megzavarta a félszemű Belyanszky Alexa érdeklődése. Rákiabált, de mert ez mitsem használt, Belyanszky Alexa tisztelettel megfélebbezte a furcsa módon a jegyzőnek jutott vadászati béreltet és a jegyző által fizetett 100 korona helyett 500 azaz ötszáz korona évi bért ajánlott fel. Mert — amint mondta — ennyit legalább megér.

A jegyző oldalát persze rettenetesen furta ez a felebbezés. És mert a Bácskában van, háború is van, de utóvégre jegyző is, — gondolt és cselekedett merészet. Kapóra jött a szabadkai honvédpáncsnokság megkeresésére, hogy Turja község tartozik akkortájt egy hadimunkást állítani. Se többet, se kevesebbet. Egyet.

Ki is lehetne ez az egy, ha nem a félszemű, vézna Belyanszky Alexa, aki a jegyző vadászati béreltet merete megfélebbezni. Rövid uton parancsot adott, hogy azonnal vezessék elő Belyanszky Alexát, akit nyomban le is csuktak, hogy másnap reggel már Szabadkára vigyenek hadimunkára. Szegény félszemű ember sirt, könyörgött, hogy félszemű, nyomorék, minden katonai szolgálatra alkalmatlan, öreg apjának lábait törötték, dolgozni nem tud, sőt azóta meg is halt. Senkije sincs és ki fogja a 70 holdat megmivelni? De hiába, lecsukták. Az öreg apa odavánszorgott a község házára, hogy megtudja, mi történt a fiával? Belyanszky Száva, turjai helyettes községi bíró — aki mellestleg rokon is volt, — intézkedett a jegyző megbízásából. Az apa kérte a bírót, legalább engedje addigra haza a fiát, amíg ruhát vált és egyéb holmit vesz magához. A nagy könyörgésnek foganatja volt, a rokon kiengedte Belyanszky Alexát, aki elmaradtat reggel, de csak ha az apa felelősséget vállalt. Persze, az apa vállalta.

A fiu kocsiba ült és bevágott Óbecsére, a szolgabírószághoz. Ott találta Ivanits Szvetozár turjai jegyzőt, aki röviden, min-

den átmenet nélkül, amikor megtudta, hogy mi járóban van, azt mondta:

— Ha visszavonod a vadászati béreltet ellen beadott felelőbbeszt, nem kell hadimunkára menni. Különbön reggelre már hadimunkán leszel. De ha visszavonod, ingyen vadászhat a vadászterületen.

Mit tehetett félszemű nyomorék Bulyanszky Alexa mást, mint megígérte, hogy visszavonja az irásos felelőbbeszt.

A jegyző ment belébb Balaton Gyula főbíróhoz és csak utána Belyanszky Alexa. Ott bent Gerstner Károly szolgabíró is azt tanácsolta, hogy vonja vissza a felelőbbeszt, sőt a szolgabíró sajátkezűleg megírta a visszavonókérvényt, amit Belyanszky Alexa aláírt.

Miután a jegyzővel így szépen kiegyezett, boldogon ment haza, ahol azonban nagy meglepetésére arról értesült, hogy azalatt míg ő Óbecsén járt a szolgabírósnágnál, Belyanszky Száva, községi helyettes bíró két rendőrrel éjjel 11 órakor kiszedette a törött-lábu apát: Belyanszky Péter az ágyból és a község házára vitette és reggelig lecsukva tartotta. A bíró az apát azért hozta be, mert a rendőrök a fiút keresték és mivel az Óbecsén volt, nem találhatták meg és mert az apa a fiáért felelősséget vállalt, éjjel 11 órakor az öreget lecsukták.

Ivanits Szvetozár jegyző mielőtt bement Óbecsére, meghagyta a bírónak, hogy ha Belyanszky Alexát a kitűzött időre nem tér vissza, akkor a bíró a saját fiát kénytelen hadimunkára beküldeni Szabadkára.

Belyanszky Alexa nem tért idejére vissza és így a bíró kénytelen volt gyenge testalkatu fiát hadimunkára kirendelni, de Szabadkáról még aznap gyengésége miatt visszaküldték és akkor senkisé meg ment Turjáról hadimunkára.

Belyanszky Péter, a lecsukva volt apa hivatalos hatalommal való visszaélése miatt feljelentette a községi bírót, akit ma vont felelősségre az ujvidéki kir. törvénytörvényeknek Fischer Frigyes dr. elnöklelte alatt Polgár Mihály és dr. Papp Béla törv. bírakból álló büntető tanácsa. A jegyzőkönyvet dr. Kulir Rezső írta. A vádat Eckert László kir. alügyész képviselte, a védelmet dr. Szelezák Lajos orsz. képviselő látta el.

A vádlott bevallja tettét, de a jegyző parancsára hivatkozik. A kihallgatott rendőrtanúk igazolják a vádat, csak azt állítják, hogy nem volt lecsukva az őrszoba ajtaja, nem volt a panaszos megkötözve, elmeheftett volna. A bíró nem mondta, hogy csukják le, de nemis mondta, hogy bocsássák szabadon.

Eckert alügyész vadszédése után Szelezák Lajos dr. a vádlott felmentését kérte, mert nem forog fenn büncselekmény, mer csak szándékosan lehet hivatalos hatalommal visszaélni. A vádlott legfeljebb gondatlanságot köve-

tett el, mert nem mondta, hogy bocsássák szabadon.

A bíróság a vádlottat a 193. §-ba ütközött hivatalos hatalommal való visszaélése miatt, a 92. §. alkalmazásával, — figyelembevéve, hogy vádlott 2 fia a harctéren van — 200 koronára átváltoztatható 10 napi fogházra és továbbá a költségek megfizetésére ítélte. A felek az ítéletben megnyugodtak.

De történt még valami. A vadászterület bérlője Ivanits Szvetozár azokat a felelvégeket, amelyeket Ivanits Szvetozár, a jegyző orvvadászoktól elkoboztatott, vadászati joggal nem bíró barátai közt szétosztott és ezekkel nagy vadászatokat rendezett.

Ezügyben ellene és vadásztársai ellen az óbecsei szolgabírósnágnál kihágási eljárás is indult meg, mely ügyben a vizsgálat már befejeztetett és e héten ítélet is lesz benne mondva.

Beszéltünk ez ügyben telefonon Gerstner Károly óbecsei szolgabíróval, aki kérdésünkre, hogy igaz-e Belyanszkyknak reá vonatkozó állítása, azt felelte, hogy már nem emlékszik az ügyre és így nem mondhatja, hogy úgy történt-e, vagy nem, amint Belyanszky előadta.

Azon kérdésünkre, hogy folyik-e Ivanits Szvetozár ellen a fentemlített kihágás miatt eljárás, igen választ kaptunk, sőt egy pár napon belül ítélethozatalra is kerül a sor.

A turjai esethez se kell magyarázat. Beszél az eset maga. És mindezek ellen nincs orvosság? Nincs aki felelősségre vonja a jegyzőt? Vagy Turján továbbra is az rúkkol be, akire a jegyző haragszik?

Mayor József.

Tizennyolc új interpelláció.

Budapest, aug. 24.

A képviselőház szerdai üléséről visszamaradt tíz interpellációhoz a mai nap folyamán újabb 8 interpellációt jegyeztek be, úgy, hogy ismét 18 új interpelláció vár elmondásra.

Az új interpellációknak a következő tárgyak lesz:

Rakovszky István Olaszországgal szemben követett eljárásról, Rakovszky István fontos katonai intézkedések elmaradásáról, Urmánczy Nándor a magyarság szerepéről a háboruban, Beck Lajos a belpolitika és a háború, Polónyi Géza Németországgal való gazdasági viszonyunk, Polónyi Géza Németországgal való vám- és kereskedelmi szerződésről, Zlinszky István több külpolitikai kérdésről és végül Károlyi Mihály gróf bel- és külpolitikai kérdésekről.

Az interpellációk elmondására csak a jövő szerdán kerül sor.

Több millió korona Kitchener holttestéért.

Stockholm, aug. 23.

Az angol tengerészeti miniszterium által Skandináviában hatósági lépések tetteik, hogy megkeressék Lord Kitchener holttestét. Átkutatják a yütlandi vagy a norvégiai nyugati partot. Jutalmul több millió svéd koronát tüzek ki.

Ujvidékiek német vörös keresztet ki- tüntetése.

13 német kitüntetés.

Ujvidék a háborus egészségügy terén emberfeletti művel. A két szerb offenzíva, a Balkán-akció annyira próbára tették Ujvidéket, hogy büszkén és meglepéssel mondhatjuk, miszerint Ujvidék a sebesült és beteg katonák ápolása, ellátása körül hervadhatlan érdemeket szerzett magának.

Ferenc Saluator főherceg, a monarchia Vörös Kereszt Egyesületeinek fővédnöke, a király által reá ruházott jogánál fogva, habár Ujvidék társadalmának lelkes és nemes áldozatkészségét semmiféle kitüntetéssel sem lehet kellőleg jutalmazni, az ujvidéki Vörös Kereszt Egylet fíradhatlanul lelkes gárdájának emberbaráti munkásságának külső elismeréseként, kifizette mindazonokat, akik a nemes intézmény szolgálatában neveiket beleírták Ujvidék háborus jótékonyágának történetébe. Százhuszonötven kaptak eddig Ujvidéken Vörös Kereszt kitüntetések és amint tudjuk, e díszes névsor még nem teljes, számosan, akik ugyancsak részt kértek a nagy munkából, még kitüntetésben fognak részesülni.

Örvendés meglepetésben részesült azonban most az ujvidéki Vörös Kereszt Egyesület, amidőn hatalmas munkájukat a német császár is elismerte.

Megbizható, jól értesült helyről tudjuk meg, hogy a német császár Ötölsége 1916. május hó 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával a sebesült és beteg német katonák gondozása körül szerzett érdemek elismerésül Forster Géza főmegbízott helyett, dr. Schosberger Sándor kórházigazgató-főorvost, továbbá Szabó Imréné, Bittermann Béláné, dr. Decsy Dezsőné, Dietzgen Imréné, dr. Stefanovits Zsárkóné, üdítőnőket, továbbá dr. Schosberger Sándorné, Kohn Sári, Besze Mihályné önkéntes ápolónőket és végül Burgmann Matild, Cellár Berta és Writteg Erzsébet vörös keresztet nének a porosz Vörös Kereszt rendjel III. o. érmével tüntette ki.

A porosz kitüntetések legközelebb már Ujvidékre érkeznek, amikor is azokat innepélyesen kiosztják.

Románia és a román sajtó.

Bukarest, aug. 24.

As Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Mig a foederációs sajtó szenvedélyes kiméletlenséggel támadja a kormányt, mert Románia még mindig nem fizette meg a háborút a központi hatalmaknak, addig a konzervatív párt sajtója kiméletet tanúsít a kormányt iránt. Megelégedéssel állapítható meg, hogy a háborus atmosféra ismét eltűnt. Az orosz áramlatoknak senkisémet tulajdonít jelentőséget.

Fel ségsértés és izgatás egy nyomtatványban.

Egy Ujvidéken megjelent
sajtómű elkobzása.

Az ujvidéki kir. törvényszék ismét egy sajtótermék elkobzása ügyében hozott ítéletet. Érdekes ez az ügy, mert a sajtótermék: a „Ruzsica” című 1913. évre szóló naptár Ujvidéken készült és Ognjatovics Szvetozár ujvidéki könyvkereskedő kiadásában jelent meg.

Az ügyesség néhány verset szedett ki a naptárból és kis csokorba kötve beterveztette a törvényszékhez, hogy ítéletet hozzon.

Hogy ezek a versek mit tartalmaznak, annak jellemzéseül szolgáljon az ítélet következő rendelkező része:

„A kir. törvényszék a „Ruzsica” című naptár-nyomtatványt, mely a büntető törvénykönyv 134. §-ába ütköző fel ségsértésre irányuló felhívás büntetékének és a Btk. 172. §. 2. bekezdésébe ütköző nemzetiség elleni gyűlöltre való izgatás vétségének tényálladékat tartalmazza, a magyar büntető törvény hatályosságának területén az elárúsító-nak vagy a terjesztőnek birtokában levő példányainak elkobzását rendeli el.”

Az ügyészi vádindítványhoz dr. Aradsky Demeter ügyészi ségi jegyző fordításában 3 vers van a naptár tartalmából mellékelve:

Az egyiknek címe: „Dravigyu Prizen” (Hogy viszontlássam Prizrendet) írta G. Grecsics. Erről a versről azt mondja az ítélet indokolása:

„A költő a balkáni háborúra gondolva azt látja, hogy közelédek az örömnapp, amikor a szerb népnek is meg fog virradni és meg fognak valószínű a legedesebb álmok: a szerbek föl szabadítása. Harcba szólítja a szerb nemzeti hősnéket, Milosnak utódait, azt mondván, hogy a véres igazság, mely régóta szenved, segítségért kiált.”

A másik vers címe: „Európának”, szerzője Ty. Jaksits.

„Ebben a versben — így szól az ítéletnek indokolása — azt panaszozza a szerző, hogy Európa, mely nemcsak, hogy nem segít a szerbségen, hanem midőn Szerbia segítségért folyamodott, azt az üzenetet küldte, hogy pusztuljon. Erre azonban az a felelet, hogy ha el is pusztul, mint szabad nép fog elpusztulni: mert a szerb nem akar rabszolga lenni.”

Végül bemutatja a naptár a nagy szerb ünnepet, a melyen

**Bosznia és Hercegovina
mint Szerbia tartományai
vannak feltüntetve.**

Valamivel később pedig újabb egy verset közöl, melynek címe: „Üdvözet a szerb királyokhoz”, de szerzője nincs aláírva.

Ebben a versben — újabb az ítélet indokolását idézzük — a szerző Szerbia és Montenegró királyait felhívja, hogy szövetekezzenek, mert elérkezett már

az a várva-várt idő, hogy a szerbek visszaszerezék azt, ami az övék volt, hogy feltámasszák a hatalmas Dusan cár császárságát.

A háboru okára valló sok corpus delicti közül ez is egy csekély mutatóvány. De nemcsak azt igazolja ez, hogy a szerbek területi épségünk ellen minő agitációt fejtek ki, hanem ez sokkal többet bizonyít. Bizonyítja azt, hogy a szerb agitáció átcsapott Magyarországra is és felhasználta itt is minden eszközt, hogy az itt lakó szerb nemzetiségeket ellenünk izgassa.

Még egyet! Nem tudjuk, hogyan kerülhetett el akkoriban ez a naptár a hatóság figyelmét, hogy ennek a sajtóröngynak az elkobzása mért történt csak ma meg és meg kell botránkoznunk azon, hogy ez a naptár egy ujvidéki tekintélyes kereskedő kiadásában jelent meg, aki vagy nem tudta, vagy nem akarta megérteni a közlemények tartalmát. Avagy pedig üzleti érdekből mindent lehet? És egy jó üzlet érdekében szabad olyan közleményt megjelentetni, melyről a bíróság utóbb azt mondja, hogy fel ségsértésre irányuló felhívást és izgatást tartalmaz?

dr. Kron Gyula.

Harc az arénáért

**Füredi színigazgató
arénáját — eladta a
bátyja. — Arénából
gábonaraktár.**

Füredi Béla színigazgató nem tartozik a szerencséskezű emberek közé. Hisz ismeretes, hogy a zenekar hiánya miatt ezidén mennyi visszontagságon ment keresztül és emiatt elvesztette legjobb tavaszi állomását: Ujvidéket is. De nemcsak Ujvidéken voltak a zenekar miatt nehézségeik, Nagykanizsán is, ahova csak az utolsó pillanatban mehetett el a pécsi színtársulat. Azután mint ha a nehézségek megszüntek volna, Füredi Béláról kedvező híreket kaptunk, mig most a Zala című nagykanizsai lapban olvassuk az alábbi furcsa esetet, amely Füredi Béla balserencsés pályafutásába láncszemként kapcsolódik bele.

— A kanizsai aréna sorsa. A nagykanizsai színház-épület, amelyben a közönség esős idő esetén paraplék alul gyönyörködik a pécsi színtársulat előadásában, gazdát cserélt. Füst Gyula gécsi bankartól, Füredi pécsi színigazgató fivertől Grünhut Henrik nagykeskedő vásárolta meg. Grünhutnak az volt a célja, hogy a rozoga faalkotmányt lebontatja s a vasuti állomás közelében gábonaraktárt építtet a deszkákból. Később azonban elállott ettől a szándékától s ígertet tett, hogy a faépület mindaddig helyén hagyja, amig a színtársulat méltó, állandó jellegű színházépületet jut. Ezen ígertet nélkül a pécsi színtársulat jövőre nem jöhetett volna Kanizsára, mert jövő nyárig egész bizonyosan nem épül meg a kanizsai színház. A kanizsai aréna sorsa azonban ezzel még nem peccsételődött meg s olyan bonyodalomhoz jutott, amelyet előreláthatóan a bíróságnak kell megoldani. Füredi Béla színigazgató ugyanis a vétel után néhány napra közölte Grünhut Henrikkel, hogy az épület az övé, bátyjának azt nem volt joga eladni s ő — Füredi igazgató — ragaszkodik is az aréna tulajdonához. Grünhut Henrik viszont úgy véli, hogy Füst

bankár jogtalanul nem kötött volna vele ilyen üzletet s ő is ragaszkodik a fabódéhoz. A polgármesternek és a pénzügyi bizottság elnökének be is jelentette, hogy az arénát megvette és lebontatja. Füredi igazgató ebben az esetben pórt, meg pedig polgári és büntető pórt helyezett kiáltásba. Így áll jelenleg a kanizsai aréna ügye. Hogy színház maradj-e, vagy gábonaraktár lesz belőle, az a legközelebbi hetekben fog eldőlni. Lehet, hogy Füredinek van igazsága s lehet, hogy ő diadalmasodik, de annyi tény, hogy a gábonaraktárra degradált aréna romjain senki sem fog könnyet hullatni. Legalább a kényszerűség közelebb visz bennünket az állandó színház-épülethez.

A harc az arénáért tehát még áll. És csak a jövő fogja eldönteni, hogy a nagykanizsai arénából magtár lesz-e, vagy megmarad Thalia felszentelt csarnokának?

HIREK.

Kitüntetett vezérőrnagy. A király Carossa Gyulának, a hadügyminisztériumba beosztott vezérőrnagynak a háboruban kifejtett kitünő szolgálataiért a Ferenc József-rend közpérezsztjét adományozta. A kitüntetett tábornok Grossinger János ujvidéki gyógyszerész apósa.

A képviselőház üdvözlő távirata. Budapesti tudósítónk táviratozza: Beothy Pál, a képviselőház elnöke dr. Kempfhez, a német birodalmi gyűlés elnökéhez a következő táviratot intézte:

A magyar képviselőház mai ülésében benső és őszinte örömmel vett tudomást arról, hogy a Deutschland tenger-alattjárónak már másodszor sikerült az angol blokádot áttörni és ezzel a német tudás, német erő, német rettenhetetlenség és a német kitartás új bizonyítékot szolgáltatott.

Egynek érezzük magunkat a hatalmas német néppel az ő örömeinek és büszkeségének napján.

Beothy Pál.

a magyar képviselőház elnöke.

Orosz hadifogságban. Felső-kaboli tudósítónk jelenti: Magarasevits Mirkó, felsőkaboli községi iskolaigazgató ez évi június 6-án Olykánál orosz hadifogságba jutott. Felesége, aki Felsőkaboli községi ovonó, e hó 20-án kapott tőle levelezőlapot azon értesítéssel, hogy jól van és egészséges. Pontos címe nincs, mert még nem lett véglegesen elhelyezve. A levelezőlapon Szimferopol város pecsétje olvasható.

Elhunyt volt ujvidéki járásbíró. Temesvárt, tegnap Csizsár Béla nyug. törvényszéki bíró hirtelen meghalt. Az elhunyt évekként ezelőtt Ujvidéken is működött, mint járásbíró, ahonnan Temesvárra került. Özvegye, — aki Rumáról való, — és három gyermeke gyászolja. Temetése csütörtölkön ment végbe.

Ujabb tudományos expedíció Szerbiában. Dr. Krebs Norbert egyetemi tanár, vezetője annak az expedíciónak, amit a bécsi Földrajzi Társaság a Tudományos Akadémia támogatásával a meghódított Szerbia földrajzi és föld-

tani föl kutatására Szerbiába küldött, már megérkezett Belgrádba s az ország Lejében megkezdte a fölfedező munkát. Amint annak idején megírtuk, Krebs tanár első útja oly eredménnyel járt, hogy annak alapján Szerbia földrajzi térképe alapos megkorrigálása vált lehetővé.

A Deutschland hazaérkezése. Berlinből táviratozzák lapunknak, hogy nemcsak a központi hatalmak országainak minden városából, de a semleges külföldről is ezrével érkeznek üdvözlő táviratok. Bréma és egész Németország zászlódszt öltött.

Jaj! jön a Haditermény. Illelkes helyről értesülünk, hogy a Haditermény Részvénytársaság eltérőleg az eddigi országszerző gyakorlatól elvált, hogy csak minden megyeszékhelyen létesít kirendeltséget, Ujvidéken, függetlenül a megyei kirendeltségtől, külön és önmálló kirendeltséget szándékozik létesíteni. Ha kirendeltségnek az lesz a célja, hogy közvetlen közelségből lássa meg albizományosai kopóinak munkáját és ezeket visszaéléseikért az ujjukra akar koppintani, úgy hogy Ujvidék az itteni kirendeltség útján gyorsabban jut majd a kiutalt liszthez, vagy a magára hetekig várakoztatott gabonabevásárlási igazolványokhoz, — akkor szívesen látjuk a kirendeltséget, de ha a Haditermény-nél duló állapotok nálunk továbbra is változatlanul megmaradnak, akkor érthető, ha felkiáltunk: jaj! jön a Haditermény!

Beiratások az áll. polgári fiuiskolába. Krompaszky Ignác az ujvidéki állami polgári fiuiskola igazgatója a következőket közli: Az ujvidéki áll. polg. fiuiskolában f. évi szept. hó 1., 2. és 4. délelőtti lehet beiratkozni. A javító és pótvizsgálatokat augusztus 31. egész nap, szept. 1., 2. 4. délután tartják. A III. és IV. oszt. tanulók aug. 31. vizsgáznak. A magánvizsgálatokat szept. 5.-ikén tűzték ki. Szept. 6. d. e. 8 órakor Veni Sancte, ünnepélyesen megnyitják az iskola évet. A rendes tanítás szept. 7. veszi kezdetét. A beiratásnál a következő okmányokat kell benyújtani: iskolai, születési és újraoltási bizonyítványt. Ezen okmányok nélkül senki sem vehető fel tanulóknak. A nem magyar okmányok hiteles magyar fordítással látandók el.

Leleplezett veszedelmes tolvajsözveket. Keddi számunkban már röviden jeleztük, hogy rendőrségünk bünyügyi osztálya veszedelmes és messzire elágazó tolvajsözveket leleplezett le, amelynek tagjait ma már a rendőrség ártalmatlanná tett. Vészi Elek tb. rendőrfőkapitány a bünyügyi osztály vezetője napok óta lázasan írádozik azon, hogy a bünyügyi minden szálát kiderítse. A nyomozásnak feltűnő sikere van, úgy hogy holnapra már be is fejezheti a vizsgálatot, mely több igen tekintélyes és vagyonos ujvidéki polgárra súlyosan komprommittáló bizonyítékot derített ki. A vizsgálat érdekében a bünyügyi részleteit csak a nyomozás befejezése után ismertetjük.

Görög toborzás — Bulgária ellen.

Lugano, aug. 24.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Corriere della Sera Szalonikiből azt a hírt közli, hogy Cehirostodulo görög tábornok a macedóniai mozgositott összes hádköteleseit felszólította, hogy lépjenek be az általa alakítandó hadseregbe, mely felveszi a végleges harcot Bulgáriával szemben, bármit határozzanak is Athénben.

Máv. hirdemény.

Az aradi és csanádi egyesület vasutak igazgatósága 1916. július 1-től kezdődőleg, a vonalain történő utazásoknál a magy. kir. államvasutak igazgatósága által az országgyűlési képviselők részére továbbá rendőri alkalmazottak számára kiadott utazási igazolványok tulajdonosainak az eddigi mintegy 33%-os kedvezmény helyett 50%-os menetdíjkedvezményt engedélyezett s utasította állomásait, hogy addig is míg a fentiek szerint helyesbített-árképes igazolványok lesznek kiadhatók, a most érvényes igazolványok alapján is feláru jegyeket szolgáltatassanak ki. Budapest, 1916 július hó 26-an.

Az általános igazgatási főosztály ig. h. Dr. Benedikt igazgató-helyettes.

Nyomatványokat

legizlésebb kivitelben és béke-árban készit

az UJVIDÉKI HIRLAP nyomda.

A „Beocsini Cementgyári Unió Részvénytársaság-nál“ Beocsinban, jó fizetés ellenében ügyes

lakatosok,

vasesztergályosok és vasöntők

állandó foglalkozást nyerhetnek. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével a GYÁRIGAZGATÓSÁGHOZ küldendők.

„AZ Est“

kiadásában megjelent A világháború térképei

című füzet, mely ötven rajzban mutatja be az orosz harclér, balkáni harclér, az olasz harclér, az ázsiai harclér és az angol-francia harclér mindazon térképeit, amelyek az újságolvasó érdeklődésére számot tarthatnak. Ára 1 korona. Kapható az „Ujvidéki Hirlap kiadóhivatalában, Ujvidék, Erzsébet-tér 7. sz. alatt.

APRÓ HIRDETESEK.

Közlési díjak: 10 szög 60 fill. Minden további 10 szög 60 fill. Vastagabb betűből szedett szö 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jelíges levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

IRÓDAI gyakorlatiattal rendelkező fiatal leány állást keres. Cim a kiadóban.

Egy új könnyű féderes Eszterházi kocsis eladó. Megtekinthető Vásár-u. 3

Féjs kecskét keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Elárúsítónői állást keresek helyben. Cim a kiadóban.

Az Ujvidéki Hirlap könyvosztályán a legérdekesebb könyvek kaphatók.

Négy polgárit és gépiróskólat vett fiatal leány állást keres. Cim a kiadóban.

Tanítónőt keresek, ki leánykamat a Lyceum I. osztályára német nyelven előkésziténé. Cim a kiadóban.

Három elegáns butorozott szoba konyhával kiadó, Thököly Imre utca 15. szám alatt. Bővebbet 17. alatti vendéglőben.

Első emeleten egy utcai, két udvari szoba és az összes mellékhelyiségekkel álló lakás azonnal kiadó. Közlezebbit Ivkóvits Györgynél Duna u. lehet meg tudni.

KÉT-HAROM jó nevelésű kisebb fint elvállalok teljes ellátásra. Cimem a kiadóban.

Elsőrendű 11-es Modellu Adler írógép, több nyelvre kiállitható szab. kézből eladó. Cim a kiadóban.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

KOVÁCS BÁLINT UJVIDÉK

Ugorka, paprika és káposzta savanyító telepe.

A nagyérdemű közönség saját jó felfogott érdekében helyesen cselekszi, ha mindenkor burgonya, hagyma, savanyu káposzta és ugorka süksüleglet Kovács Bálint (II. Rákóczy Ferenc u. 57.) detail üzletében szerzi be. A mindenkor legolcsóbb napi árak nyilvánosan ki vannak függesztve.

A jelenlegi árak a következők:

1 kgr. legjobb minőségű rózsaburgonya	28 fillér
1 " " " " " " " " " " " "	vörshagyma 80 "
1 " " " " " " " " " " " "	saját készítményű sav, káposzta 80 "
1 drb. " " " " " " " " " " " "	ugorka 10 "

Burgonyát és hagymát téli eltevésre még nem ajánlatos beszerezni, mert az árak olcsóbbak lesznek és az áru tartósabb lesz.

A házisüksüleglet beállítását a pirosi ut. mögötti Oboron levő vámmalmomban (volt Czoczek-féle malom) elvállalom, és minden örésre átadott 100 kg. búzából összesen

70. kg. fehér és kenyérlisztet valamint 18 kg korpát

és hulladékot adok, mely még aznap, esetleg később valamint részletekben is átvehető.

A lisztminták iródamban (Kiszácsi-utca 3.) megtekinthetők.

Faith malom